

حمایت از کودکان سرباز در پرتو اسناد کیفری بین المللی
با تکیه بر نقش دادستان
از نگاه کیفری بین المللی

نگار کشاورز

کارشناس ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی

سرشناسه : کشاورز، نگار، ۱۳۶۷ -

عنوان و نام پدیدآور : حمایت از کودکان سرباز در پرتو اسناد کیفری بین المللی با تکیه بر نقش دادستان دادگاه کیفری بین المللی / مولف نگار کشاورز

مشخصات ظاهری : ۱۵۵ ص

مشخصات نشر : تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۷

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۲۳-۰

وضعیت فهرستنویسی : فیبا

موضوع : کودکان سرباز (حقوق بین الملل) Child soldiers (International law)

موضوع : حقوق کودک Children's rights

موضوع : دادگاه های بین المللی International courts

ردمبندی کنگر : ۱۳۹۷ ج ۸ ک ۵۸ / ۱۸۳ / ۴۴۶۴ KZ

ردمبندی دیویی : ۶۱/۶

شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۷۲۰

حمایت از کودکان سرباز در پرتو اسناد کیفری بین المللی

با تکیه بر نقش دادستان

دادگاه کیفری بین المللی

انتشارات کتاب آوا

نگار کشاورز	مؤلف:
کتاب آوا	ناشر:
اول - ۱۳۹۷	نوبت چاپ:
۱۰۰۰ نسخه	شمارگان:
۱۵۰۰۰۰ ریال	قیمت:
۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۴۲۳-۰	شابک:

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن بست حقیقت، پلاک ۱، واحد ۴
شماره های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۶۴۰۷۹۹۳ | دورنگار: ۶۶۴۰۷۹۹۳

www.avabook.com avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام شهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد اسلامی، جنب دادگستری

تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی دی، افست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

فهرست مطالب

۱۳.....	چکیده
۱۵.....	مقدمه
۱۷.....	پیشگفتار

بخش اول

جایگاه کودک در اسناد بین‌المللی با تکیه بر مفهوم کودک سرباز

۲۱.....	فصل اول: مفاهیم کلیدی مربوط به عنوان کودکان سرباز
۲۱.....	گفتار اول: تعریف مفاهیم کلیدی
۲۱.....	الف: کودک
۲۲.....	ب: کودک سرباز
۲۲.....	ج: سربازگیری
۲۳.....	د: مشارکت مستقیم
۲۳.....	گفتار دوم: پیشینه استفاده از کودکان سرباز در مخاصمات مسلحانه
۲۳.....	الف: پیش از جنگ دوم جهانی
۲۴.....	ب: پس از جنگ دوم جهانی

۲۷.....	فصل دوم: حمایت قانونی عام از کودک در اسناد بین‌المللی
۲۷.....	مقدمه
۲۸.....	گفتار اول: اسناد جهانی در راستای حمایت از حقوق کودکان
۲۸.....	الف: بیانیه‌ی حقوق کودک مصوب ۱۹۵۹

- ب: کنوانسیون حداقل سن قانونی مصوب ۱۹۷۳ ۳۸
- ج: کنوانسیون حقوق کودک مصوب ۱۹۸۹ ۳۹
- د: پروتکل الحاقی به کنوانسیون حقوق کودک در ارتباط با قاچاق کودکان ۳۱
- ه: بیانیه‌ی جهانی حقوق بشر مصوب ۱۹۴۸ ۳۲
- و: میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مصوب ۱۹۶۶ ۳۱
- ز: میثاق جهانی حقوق مدنی و سیاسی مصوب ۱۹۶۶ ۳۳
- ح: کنوانسیون حقوق افراد معلول مصوب ۲۰۰۶ ۳۴
- ط: کنوانسیون لاهه در ارتباط با دادرسی و... با هدف حمایت از کودکان مصوب ۱۹۹۶ ۳۶
- م: کنوانسیون لاهه در ارتباط با فرزند خواندگی بین الدولی مصوب ۱۹۹۳ ۳۶
- گفتار دوم: اسناد حمایتی از کودکان در سطح منطقه‌ای ۳۷
- الف: منشور آفریقایی حقوق بشر و حقوق کودک مصوب ۱۹۹۰ ۳۷
- ب: کنوانسیون اروپایی حقوق کودکان مصوب ۱۹۹۶ ۳۸
- ج: کنوانسیون اروپایی حقوق بشر مصوب ۱۹۵۰ ۳۹
- د: منشور آفریقایی حقوق بشر / منشور نهجی و پروتکل الحاقی به آن ۳۹
- د: کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر (در حوزه کارائیکا) ۴۰
- فصل سوم: حمایت قانونی خاص از کودک سرپاز در اسناد بین المللی ۴۳**
- گفتار اول: اسناد بین المللی حقوق بشردوستانه ۴۴
- الف: کنوانسیون‌های چهارگانه زنو ۴۴
- ب: پروتکل الحاقی اول ۵۰
- ج: پروتکل الحاقی دوم ۵۳
- گفتار دوم: اسناد بین المللی حقوق بشری ۵۷
- الف: کنوانسیون حقوق کودک ۵۷
- ب: پروتکل کنوانسیون حقوق کودک ۶۰
- ج: منشور آفریقایی رفاه و حقوق کودک مصوب ۱۱ جولای ۱۹۹۰ ۶۴
- د: اصول و عملکردهای کیپ تاون مصوب ۳۰ آوریل ۱۹۹۷ ۶۷
- ج: جلوگیری از استفاده از کودکان در نیروی نظامی (سرپازگیری) ۶۹
- ه: کنوانسیون شماره‌ی ۱۸۲ سازمان جهانی کار با عنوان بدترین شکل کار کودکان ۷۰

۷۴.....	و: اصول پاریس مصوب فوریه ۲۰۰۷.....
۷۷.....	گفتار سوم: اسناد کیفری بین المللی.....
۷۷.....	الف: اساسنامه‌ی دادگاه ویژه سیرالئون.....
۸۴.....	تاثیرات اساسنامه‌ی رم بر اساسنامه‌ی دادگاه ویژه سیرالئون.....
۸۵.....	حمایت از کودکان سرباز در اساسنامه‌ی دادگاه ویژه سیرالئون.....
۸۷.....	صلاحیت این دادگاه در رسیدگی به جرایم افراد بالای ۱۵ سال در زمان ارتکاب جرم.....
۸۹.....	ب: اساسنامه‌ی تشکیل دادگاه کیفری بین المللی.....
۹۹.....	ص: صیغه‌ی.....
۱۰۰.....	عنصر معنی.....

بخش دوم

حمایت از کودکان سرباز: عنوان شاخص یا بزه دیده در مرحله تعقیب در دادگاه کیفری بین المللی

۱۰۵.....	فصل اول: نقش دادستان دادگاه سیرالئون در حمایت از شهود و بزه دیدگان.....
۱۰۵.....	گفتار اول: مسئولیت دادستان در حمایت از شهود و بزه دیدگان در اساسنامه دادگاه.....
۱۰۵.....	الف: نقش حمایتی دادستان.....
۱۰۹.....	ب: ارتباط بین دادستان و واحد شهود و بزه دیدگان.....
۱۱۰.....	گفتار دوم: مسئولیت دادستان در حمایت از شهود و بزه دیدگان در آیین دادرسی دادگاه.....
۱۱۰.....	الف: وظایف دادستان در حمایت از شهود و بزه دیدگان.....
۱۱۲.....	ب: ارتباط بین دادستان و واحد شهود و بزه دیدگان.....
۱۱۳.....	گفتار سوم: عملکرد دادستان در حمایت کودکان سرباز به عنوان شاه دیده.....
۱۱۴.....	الف: پرونده‌ی چارلز تیلور.....
۱۲۰.....	ب: پرونده‌ی الکس تامبا.....
۱۲۳.....	فصل دوم: نقش دادستان دادگاه کیفری بین المللی در حمایت از شهود و بزه دیدگان.....
۱۲۳.....	گفتار اول: نقش حمایتی دادستان در اساسنامه‌ی دادگاه.....
۱۲۳.....	الف: نقش حمایتی دادستان.....
۱۳۱.....	ب: ارتباط بین دادستان و واحد شهود و بزه دیدگان.....
۱۳۴.....	گفتار دوم: نقش حمایتی دادستان در آیین دادرسی کیفری.....
۱۳۴.....	الف: وظیفه دادستان در حمایت از شهود و بزه دیدگان.....

- تفاوت بین مشارکت کودکان در جریان دادرسی به عنوان شاهد یا بزه دیده ۱۳۶
- ب: ارتباط بین دادستان و واحد شهود و بزه دیدگان ۱۳۷
- گفتار سوم: عملکرد دادستان در حمایت از کودکان سرباز به عنوان شاهد یا بزه دیده ۱۳۸
- الف: توماس لوبانگا ۱۳۸
- ب: جوزف کنی ۱۴۱
- ج: آفریقای مرکزی ۱۴۳

نتیجه گیری و پیشنهادات ۱۴۵

- نتیجه گیری ۱۴۵

منابع و مآخذ ۱۴۹

- ۱- فارسی ۱۴۹
- الف) کتاب ها ۱۴۹
- ۲- انگلیسی ۱۵۰
- A) Books ۱۵۰
- B) Articles ۱۵۳

چکیده

اگرچه در سال‌های اخیر، به دلیل رشد چشمگیر استفاده از این کودکان در مخاصمات مسلحانه به عنوان سرباز، این مفهوم بیشتر مورد توجه قرار گرفته است، اما این امر ریشه ای تاریخی دارد و از زمان جنگ‌های صلیبی، ما شاهد استفاده مستقیم از کودکان در مخاصمات مسلحانه هستیم. وقوع جنگ‌های جهانی و سیستم نظم خسارت‌های وارده به جمعیت‌های غیر نظامی به خصوص کودکان، کشورهای جهان را بر آن داشت تا با تنظیم و تصویب اسناد بین المللی، علاوه بر ایجاد یک نرم رفتاری خاص که بین طرفین متخاصم لازم الرعایه باشد، از کودکان نیز به طور ویژه ای حمایت کند. حمایت از کودکان، به خصوص کودکان سرباز در سه سطح اسناد حقوق بشردوستانه، اسناد حقوق بشری و اسناد با ماهیت کیفری بین المللی انجام می‌گیرد. اسناد حقوق بشری مشتمل بر کنوانسیون‌های چهارگانه ژنو و پروتکل‌های الحاقی آن با هدف تنظیم حقوق ناظر بر مخاصمات مسلحانه و حمایت از کودکان و زنان تنظیم شد. در حالی که اسناد حقوق بشری چه در زمان صلح و چه جنگ، قابلیت اجرا داشته و با تکیه بر ارزش‌های و الگوهای انسانی تنظیم شده‌اند که از مهم ترین این اسناد می‌توان به کنوانسیون حقوق کودک و مقاله نامه شماره ۱۸۲ سازمان جهانی کار اشاره کنیم. اما مهم ترین جنبه‌ی حمایت از کودکان سرباز را می‌توان در اساسنامه‌ی دادگاه کیفری بین المللی و دادگاه ویژه سیرالئون دید که با جرم انگاری سربازگیری از یک کان و اجبار به مشارکت فعالانه در جبهه‌های جنگ، گام موثری در مبارزه با این پدیده محسوب می‌شود. اما حمایت از کودکان سرباز، تنها به اینجا ختم نمی‌شود. بررسی پرونده‌های مربوط به این کودکان نشان دهنده‌ی عملکرد مثبت نهادهای قضایی در جهت حمایت از کودکان سرباز به عنوان شاهد یا بزه دیده است. با توجه به این که اساسنامه‌ی دادگاه کیفری بین المللی و ویژه سیرالئون، حمایت از شهود و بزه دیدگان را در وهله‌ی نخست وظیفه‌ی دادستان می‌داند، بررسی اساسنامه و آیین دادرسی کیفری و عملکرد دادستان در این زمینه نیز مورد توجه قرار می‌گیرد.

توجه قرار می‌گیرد. این بررسی به منظور تحلیل عملکرد دادگاه سیرالئون در حمایت از کودکان

مقدمه

کودکان، در کنار سالمندان و زنان، به عنوان اقشار آسیب پذیری شناخته می‌شوند که در کلیه سطوح اجتماعی، نیازمند حمایت‌های خاص هستند. امروزه با توجه به این واقعیت، هم در سطح بین‌المللی و هم در سطح شاهد اسناد قوانین و خاص با هدف حمایت از این اقشار آسیب پذیر هستیم. یکی از عرصه‌هایی که حتمن کلیه افراد درگیر به خصوص کودکان در آن به شدت آسیب می‌بیند، مخاصمات مسلحانه است. امروزه کودکانی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در مخاصمات مسلحانه شرکت می‌کنند، به طور وسیع‌ای مورد سوء استفاده قرار می‌گیرند، به طوری که بحث کودکان سرباز، یکی از بحران‌های دوران حاضر است که مبارزه با آن، تلاش‌های بین‌المللی را می‌طلبد. بنابراین، در این نوشته که در دو بخش تنظیم شده است، بخش اول در ارتباط با جایگاه کودک در اسناد بین‌المللی تنظیم شده است. در این راستا، در فصل یک این بخش، با مفاهیم مربوطه و سیر تاریخی حضور کودکان در مخاصمات مسلحانه آشنا می‌شویم. اسناد بین‌المللی مختلفی در زمینه‌ی حمایت از کودکان به طور عام تنظیم شده و به تصویب رسیده است. در این زمینه، فصل دوم این بخش، به بررسی این اسناد در دو سطح بین‌المللی و منطقه‌ای می‌پردازد. و در نهایت در فصل سوم، به بررسی اسناد حمایتی خاص در ارتباط با کودکان سرباز می‌پردازیم که این اسناد، در سه سطح حقوق بشری، حقوق بشر دوستانه و کیفری بین‌المللی خواهیم پرداخت. علیرغم این اسناد و تلاش‌های بین‌المللی، هنوز هم شاهد استفاده‌ی گسترده از کودکان سرباز در سراسر جهان هستیم. حمایت از آن‌ها در مرحله‌ی رسیدگی به عنوان شاهد یا بزه دیده و تلاش برای تطابق و بازگشت دوباره‌ی آن‌ها به اجتماع و جبران خسارت وارده به آن‌ها اهمیت دارد، به علاوه، مشارکت فعالانه آن‌ها در جریان رسیدگی، موجب اجرای بهتر عدالت می‌شود. این امر جز با حمایت از کودکان سرباز در مرحله‌ی رسیدگی به عنوان شاهد یا بزه دیده نیست. بنابراین، در بخش دوم که مشتمل بر دو فصل است، حمایت از کودکان سرباز در سطح رسیدگی قضایی به عنوان شاهد یا بزه دیده، مورد توجه قرار می‌گیرد. فصل اول این بخش، به نقش دادستان دادگاه سیرالتون در حمایت از کودکان

سرباز به عنوان شاهد یا بزه دیده می‌پردازد و در این راستا، اساسنامه و آیین دادرسی این دادگاه مورد بررسی قرار می‌گیرد. در حالی که در فصل دوم این بخش، نقش دادستان دادگاه کیفری بین‌المللی در ارتباط با شهود و بزه دیدگان، مورد توجه قرار گرفته است. به خصوص به نقش دادستان در پرونده‌های مربوطه، به دقت مورد بررسی قرار می‌گیرد.